

**Kansu-Yetkiner, Neslihan. *Çeviribilim Edimbilim İlişkisi Üzerine*. İzmir, 2009:
İzmir Ekonomi Üniversitesi Yayınları**

Derya Duman
İzmir Ekonomi Üniversitesi

2009'un son ayları, kitap raflarında çok sık görmeye alışkın olmadığımız çeviribilim alanında değerli bir eserin basımına şahit oldu. İzmir Ekonomi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü öğretim üyesi Neslihan Kansu-Yetkiner, *Çeviribilim Edimbilim İlişkisi Üzerine* başlıklı kitabını yayımladı. Her ne kadar çeviribilim akademik bir alan olarak özerkliğini ilan etmiş olsa da alana disiplinlerarası perspektiften bakmayı amaçlayan, özellikle de kuramla birlikte uygulamaya da yer veren özgün yayınlara duyulan ihtiyaç açıktır. Mütercim tercümanlık lisans ve yüksek lisans eğitiminden sonra çalışmalarını dilbilim-çeviribilim odaklı yürütmeye devam eden yazar da kitabında çeviribilim çalışmalarında edimbilimsel bir yaklaşımın kazandıracağı dinamizmi tartışıyor.

Kansu-Yetkiner'in kitabının kuramsal olan ilk kısmı üç alt başlığa ayrılıyor: Birinci bölümde edimbilimin konusu, tarihsel art alanı, edimbilime farklı bakış açıları, temel çalışma alanları irdelenmiş. İkinci bölümde çeviribilim-edimbilim ilişkisi, çevirmenin edimbilimsel yetisi ve edimsözlerin yanlış anlaşılması durumunda meydana gelebilecek başarısız çeviriler ele alınmış. Üçüncü kısımda ise edimbilimin çeviri çalışmalarına katkıları, makine çevirisi, çeviri eğitimi; çeviri eleştirisi gibi konular üzerinden tartışılmış. Kitabın uygulamaya da yer veren ikinci kısmında ise öncelikle bir söylem türü olarak yemin ve çevirisi ele alınarak bir söylem olgusu olarak sosyokültürel bağlamda tanımlanmış. Ardından Türkçeye çevrilmiş dört tiyatro eserinde kullanılan yemin söylemi çevirileriyle birlikte erek dildeki karşılıkları, çevriliş biçimleri ve erek dildeki etki söylem bakımından incelenmiş. Kitabın uygulamalardan oluşan bir diğer konu başlığı ise belirtikleştirme. Belirtikleştirme olgusu, Can Yücel'in "Şeyist" adlı şiiri ve çevirisi üzerinden, bağıntı kuramı çerçevesinde incelenmiş.

Kansu-Yetkiner'in kitabının temel savı, edimbilimin bir yandan bilişsel bilimlere öte yandan toplumsal modellere yaslanan kuramsal art alanının çok boyutlu çeviri edimi için çok verimli bir araç olduğu yönünde. Yazara göre, bağlam, alımlama, yorumlama gibi kavramlarıyla edimbilim, çeviriye daha dizgesel ve disiplinlerarası bir bakış açısı getirebilir. Bu bakımdan edimbilimsel bir bakış açısı hem çevirmenin ve yazarın öznel bilişsel süreçlerini hem de dilin kişilerarası işlevini göz önünde bulundurarak çeviri çalışmalarına çok katmanlı ve multidisipliner bir çerçeveden bakmayı mümkün kılar.

Ancak, yazarın benim de katıldığım bir saptamasına göre anaakım edimbilim çalışmaları genellikle kuramsal art alanı oluşturmakla ilgilenmekte, dil kullanıcılarının başarısız sozeylem yorumları ya da edimbilimsel anlamı değerlendirme konusunda başarısız olan çeviriler yeterince ilgi gormemektedir. Bu nedenle kültürlerarası araştırmaya daha fazla ihtiyaç bulunmaktadır. Tabii bence yazar bu konuda üzerine düşeni yapmış çünkü kitap literatürde önemli bir boşluğu doldurmakta.

Edimbilimin akademik eviribilim incelemelerine getireceği yeni perspektifin yanında, lisans düzeyindeki eviri eğitiminde de öğrencilere kazandırılması gereken önemli bir akademik disiplin olduğu da kitabın savlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Bu bakımdan edimbilim derslerinin lisans müfredatlarına eklenmesi önemli bir husus.

Kitap baskı kalitesiyle de dikkat çekmekte. Özellikle akademik kitaplarda çok önem taşıyan terimce ve dizin eklenmesi, bunun yanında içindekiler kısmının olabildiğince ayrıntılı bir şekilde tasarlanması okuyucunun işini kolaylaştıran detaylar. Özellikle mütercim tercümanlık ve eviribilim öğrencileri ve akademisyenlerin yararlanabileceği, alanında büyük bir boşluğu dolduran bu çalışmanın diğer eviribilim çalışmalarına öncülük edeceğini düşünüyorum.

Derya Duman, Yrd. Doç. Dr.

İzmir Ekonomi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

Mütercim Tercümanlık Bölümü

Sakarya Caddesi No: 156 Balçova İzmir